

Koalicija 27: Potrebno unaprijediti energetska efikasnost

Podgorica (MINA) – 13. avgust 2017. godine

Crna Gora bi, kao država koja teži Evropskoj uniji (EU), trebalo razvojni pravac da usmjeri evropskim standardima koji se odnose na obnovljive izvore energije, energetska efikasnost i smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, smatraju u Koaliciji 27.

Kako se ističe, države koje teže ulasku u EU moraju preći na održive, obnovljive izvore energije i značajno unaprijediti energetska efikasnost.

U Analizi politika Energetika i klimatske promjene u Crnoj Gori koju je u maju ove godine uradila Koalicija 27 navodi se da je za ulaganja u energetska infrastrukturu potreban dug vremenski rok, a životni vijek im je obično 20-60 godina, i kako se preporučuje, sa njima treba početi odmah.

Pojašnjava se da je nastavak investiranja u postrojenja koja koriste fosilna goriva, pogotovo ugalj, nije kompatibilan sa međunarodnim obavezama, odnosno u suprotnosti je sa Pariskim klimatskim sporazumom.

“U tom smislu, razvojni pravac Crne Gore kao zemlje koja teži ulasku u EU trebao bi biti jasan i usklađen sa ciljevima EU koji se odnose na obnovljive izvore energije, energetska efikasnost i smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte ambicioznije nego što to čini sada prema ugovoru o Energetskoj zajednici”, ukazuje se u dokumentu.

Pojašnjava se da Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, akcioni planovi i strateški ciljevi, promoviraju eksploataciju fosilnih goriva, odnosno domaćih rezervi uglja (bez uvjerljivih planova za korišćenje novih resursa poput sunca, vjetra, kao ni primjenu mjera energetske efikasnosti) iako su te rezerve ograničene vijekom trajanja.

“Ovakvi planovi Vlade Crne Gore ne predstavljaju održivo planiranje kao ni održivo korišćenje prirodnih resursa”, smatraju u Koaliciji 27.

S druge strane, kako navode, Crna Gora ima značajan potencijal za unapređenje energetske efikasnosti i za smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte zbog svojih specifičnih uslova (visok nivo pošumljenosti, veliki broj sunčanih dana, dva odlučujuća stacionarna izvora emisije gasova sa efektom staklene bašte) i svakako bi se mogla “pridružiti” opredeljenju zemalja EU ka “nisko-karbonskoj” budućnosti.

“Stoga bi u cilju razvoja i revizije okvirne legislative u oblasti energetike i klimatskih promjena kao prioritetno trebalo ratifikovati Pariski klimatski sporazum i uskladiti

The Project “Capacity Building for Better Environment in Montenegro” is funded by the European Union.

nacionalne klimatske i energetske politika sa njegovim ciljevima i legislativom EU”, ocijenili su iz Koalicije 27.

Oni su rekli da je u tom cilju potrebno izraditi dugoročnu niskokarbonsku strategiju razvoja, do 2050. godine, na osnovu koje treba pristupiti zajedničkoj reviziji nacionalne energetske i klimatske strategije.

“Ove strategije treba da reflektuju činjenicu da su klima i energetika “dvije strane istog novčića” te ih tako treba razraditi u okviru jedinstvenog Nacionalnog klimatskog i energetske plana do 2030. godine, po uzoru na predlog EU ovakvog plana u okviru Upravljanja Energetskom unijom”, pojašnjava se u dokumentu.

Dodaje se da bi iz toga razloga Crna Gora morala mnogo bolje iskoristiti proces ažuriranja aktuelne Strategije razvoja energetike do 2030. predviđen za 2018. godinu i značajno je revidirati i uskladiti sa klimatskim politikama Crne Gore i EU, ali i obavezama preuzetim potpisivanjem Pariskog klimatskog sporazuma.

“Ovako formulisani Nacionalni klimatsko-energetski plan u sebi treba praktično da sadrži i reviziju nacionalnog određenog doprinosa (INDC) prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija (UN) o klimatskim promjenama u cilju njegovog poboljšanja i usklađivanja sa ciljevima EU u ovoj oblasti”, kaže se u dokumentu.

Kako se ističe, revidirani INDC treba podnijeti Okvirnoj konvenciji UN o klimatskim promjenama do 2020. godine.

"Uspostavljen detaljan nacionalni inventar emisija do 2013. godine, urađen u okviru Prvog dvogodišnjeg izvještaja Crne Gore o klimatskim promjenama, predstavlja početni preduslov za dalje usklađivanje sa politikama EU u sektoru energije i klimatskih promjena", rekli su iz Koalicije 27.

U tom smislu, kako smatraju, potrebno je dodatno poboljšati metodologiju inventara gasova sa efektom staklene bašte kako bi se povećala njegova preciznost i pokrile kategorije koje nedostaju kao i razviti mehanizme za detaljno praćenje primjene mjera za ublažavanje klimatskih promjena imajući u vidu njihovu tehničku i finansijsku zahtjevnost.

Kako se navodi u dokumentu, Crna Gora je razvila osnovne administrativne strukture koje se bave pitanjima klimatskih promjena, međutim, potrebno je dodatno jačanje kapaciteta u prvom redu za monitoring i izvještavanje.

"Potrebno je raditi i na daljem usaglašavanju sa Uredbom o mehanizmu za praćenje i izvještavanje emisije gasova sa efektom staklene bašte i periodom izvještavanja u skladu sa tim", piše u dokumentu.

Ocjenjuje se da je neophodno značajno unaprijediti međusektorsku saradnju, u cilj u integrisanja klimatskih politika u druge sektorske politike i u cilju razumjevanja obaveza koje proističu iz klimatskih i energetske politike EU.

"Osim toga vrlo je izražen i nedostatak integracije i razumijevanja energetske efikasnosti u pojedinim oblastima u nadležnosti drugih ministarstva, kao i nedovoljno razvijena energetska statistika, pa je u cilju prevazilaženja toga potrebno unarijediti saradnju nadležnih tijela i koordinaciju aktivnosti, kao i značajno poboljšati statistički i monitoring sistem u oblasti energetske efikasnosti", smatraju u Koaliciji 27.

Takođe, kako ocjenjuju, potrebno je kontinuirano privlačiti investicije i energetske efikasne tehnologije u svim sektorima ekonomije i u stambenom i komercijalnom sektoru.

U dokumentu se navodi da primjena nisko-karbonskih savremenih tehnologija zahtijeva kontinuiranu saradnju sa međunarodnim organizacijama i institucijama, pregled najboljih međunarodnih praksi i realizaciju različitih projekata uz podršku međunarodnih donatora.

"Ipak, najvažnije od svega je da država mora da prepozna da je ovo prioritet od nacionalnog značaja prvog reda i shodno tome treba planirati nacionalni budžet ali i programirati razvojnu pomoć, da da bi se ciljevi u oblasti energetike i klimatskih promjena ostvarili", ističe se u dokumentu.

Tekst je dio projekta "Jačanje kapaciteta za bolju životnu sredinu u Crnoj Gori" koji realizuje nevladina organizacija Green Home, a koji finansira EU kroz pretpristupnu IPA podršku.

